

Præstefalds Ledighed fradrog af Indtægterne og lod disse indbetale i Stiftsmidlerne og saa atter fra Stiftsmidlerne udbetale til de smaa Kald. Der gjordes Indsigelse mod denne Ordning i Begyndelsen fra dette Things Side, men den daværende Kirke- og Undervisningsminister blev enig med Finantsudvalget om en Ordning, som i det Væsentlige følges nu, nemlig at en vis Sum stilledes til Ministerens Raadighed af Stiftsmidlerne paa Finantsloven til at forbedre de mindre Præstefald med; men at intet Præstefald herigjennem maatte komme til en større aarlig Indtægt en 2400 Kr. Man opnaaede jo altsaa herigjennem dels at tage Noget fra de forholdsvis altfor store Kald og dels at forbedre de ganske smaa. Jeg har søgt at komme noget videre ad den Vej, men det er jo kun meget delvis lykkedes, idet dette Thing har modsat sig al Forandring i, hvad der blev vedtaget mellem den forrige Kultusminister og Finantsudvalget. Smidlertid har jeg ad en anden Vej søgt at komme videre og særlig søgt at komme til en saadan Ordning af Pensionforholdene, at Højarden saavidt muligt forsvinder. Det vil være ærede Medlemmer bekendt, at der efter Forslag af det kirkelige Raad er indført en ny Ordning i Pensionforholdene for Præstefaldene, ifølge hvilken Pensionen kun kommer til at paahvile vedkommende Kald i 8 Aar efter Naadensaarets Udløb, men da ogsaa kommer til at paahvile Kaldet uden Genhyn til, om den afsaaede Præst dør forinden. Nu siger jeg ikke, at man dermed har naaet Idealet. Jeg siger ingenting, at man ikke kunde komme til at gaa i den Retning eller til noget Vignende, som ærede Medlemmer have foreslaet, men jeg paastaar, at Trangen dertil er betydelig mindre, end den har været før. Se saaledes er min Stilling ganske kortelig ligeoverfor Lovforslaget. Jeg kan ikke — det følger af sig selv, tidligere Kultusministre have jo selv forelagt Lovforslag i den Retning — modsætte mig Lovforslaget, og hvis det kan lykkes ved Forhandling mellem de to Thing at komme til et Resultat, som er nogenlunde acceptabelt, skal jeg sikkert ikke sætte mig derimod, men særlig at interessere mig for at faae det gennemført i begge Thing ser jeg mig ikke foranlediget til.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Berg): Stort Mere havde jeg ikke ventet af den ærede Minister end, hvad han nu fremsatte. Det er jo tvivlsomt — ogsaa for mig — hvorvidt saadanne store organisatoriske Love kunne gennemføres under Forhold som de nuværende. Men jeg tror, at være

i Overensstemmelse med Forslagsstillerne, naar jeg udtaler som vor Mening, at 10 Mars Hvile for denne store Sag var tilstrækkelig, og at vi maatte søge at faae den optaget paany til Forhandling, for at ikke hele dette Spørgsmaal skulde dø hen mellem Regjeringens Hænder, og for at vi ogsaa gennem fornødt Forhandling kunne, om ikke gennemføre, saa dog forberede os til en fremtidig Løsning af Spørgsmaalet. Jeg kan forstaa, at en Kirke- og Undervisningsminister ikke vil have Noget imod at have disse store aarlige Indtægter under Hænder til temmelig selvstændig Bestemmelse, men paa den anden Side ligger det jo ogsaa temmelig klart, at Lovgivningsmagten kunde ønske, at Statens Midler komme ind under Statens, altsaa ogsaa under Lovgivningsmagtens Ledelse og Kontrol. Jeg skjønner imidlertid ikke rettere, end at der er mange Aemper, set fra selve de geistlige Embeders Standpunkt, i den nuværende Tilstand. Der staar jo nu en Række Embeder ledige hist og her omkring i Landet, som opslaaes vakante 1ste, 2den og 3die Gang, inden Noget søger dem, og een af Grundene dertil er jo den, at Embederne ere for smaa, at der allerede ved første Tiltrædelse er forbundet ikke ubetydelige Udgifter i Anledning af Naadensaaret, Indløsning af Præstegaarden, Bosættelse og deslige, som gjør de yngre Mænd betænkelige ved, selv, om de ere unge, at sætte sig fast i saadanne mindre Embeder. Forholdene i saa Henseende ville jo væsentlig forandre sig efter Forslaget. Dels bliver det en taalelig Løn, og dels fries de for mange Byrder; de have ingen Indløsning af Præstegaarden, Naadensaaret ophører, de have, selv om de blive stidende, Afgang til Alderstilleg, og saaledes i alt Fald til en Stilling, der gjør det muligt, selv om de skulde forblive der i længere Tid, dog at kunne komme ud af det. Paa den anden Side er der jo Embeder, som aabenbart ere betydelig større, end de behøve at være. Den rimelige Mivelsering, som dog langt fra kan siges at være meget stærk, siden der er 4 Lønningsklasser med forskellige Emolumenter til hver Lønningsklasse, giver, forekommer det mig, set fra Præsternes eller Geistlighedens Standpunkt, i det Hele langt større Sikkerhed. At der tillægges Præsterne Alderstilleg bevirker desuden, at de saa ikke behøve saaledes at lade sig føre under deres Præstetid gennem 5—6 Kald, stadig opad og fremad, saa de næppe ere blevne rodfæstede i en Menighed — hvis de overhovedet kunne blive det — før de maa rykke op igjen af pekuniære Genhyn. Det bliver langt fra i den Grad pekuniært nødvendigt efter For-